

Modří jednorožci a růžová autíčka

Sociologie

(Porodní asistentky – PS)

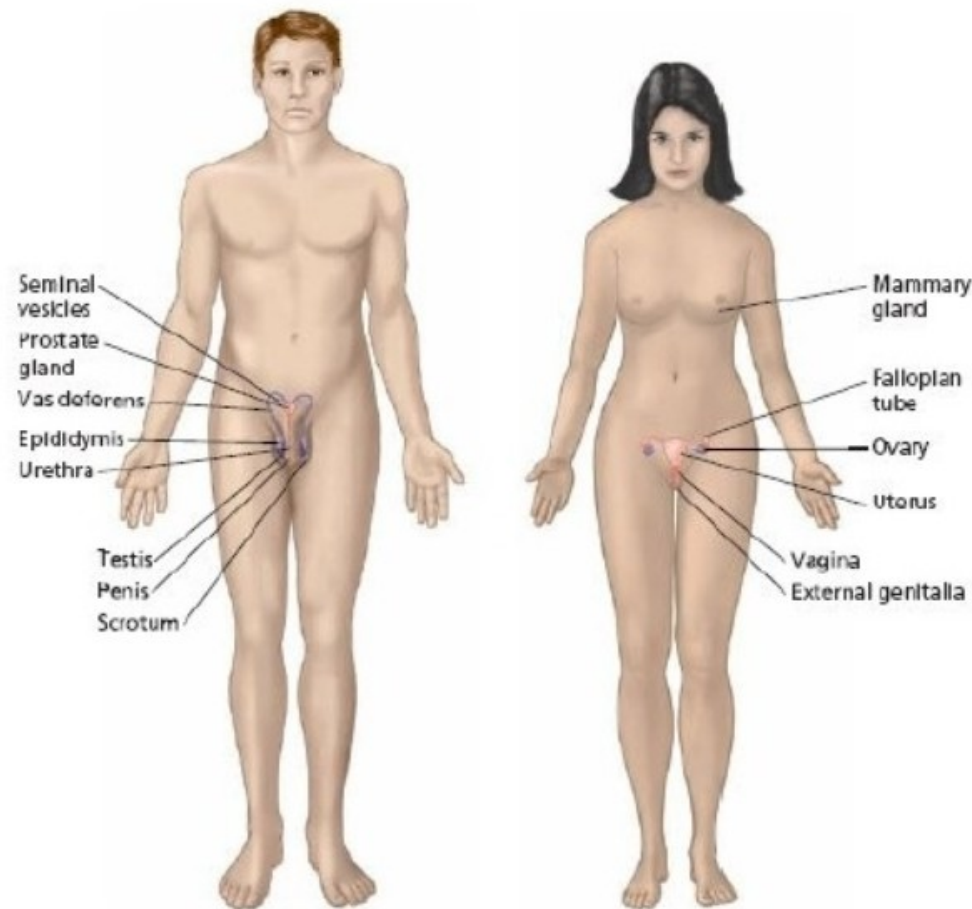
(Zdravotničtí záchranáři – PS)

(Všeobecné ošetřovatelky – PS)

Tomáš Doseděl
dosedel@fss.muni.cz

Kluci vs. holky

- **Čím se lišíme?**
- Biologicky
- Společensky ► CVIČENÍ

Gender nebo pohlaví?

- **Pohlaví:** biologický pojem, přítomnost primárních/sekundárních pohlavních znaků
- Nebinární osoby

hermafrodit / intersexuál

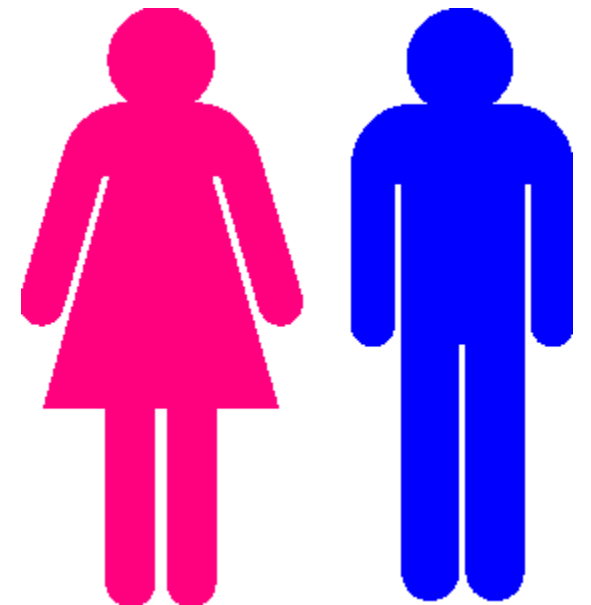
[http://www.eccentricclub.cz/2015/01/mame-mit-v-obcance-
uvedeno-pohlavi-52-variant-pohlavni-orientace-na-facebooku/](http://www.eccentricclub.cz/2015/01/mame-mit-v-obcance-
uvedeno-pohlavi-52-variant-pohlavni-orientace-na-facebooku/)

potřebujeme to? vadí nám to?

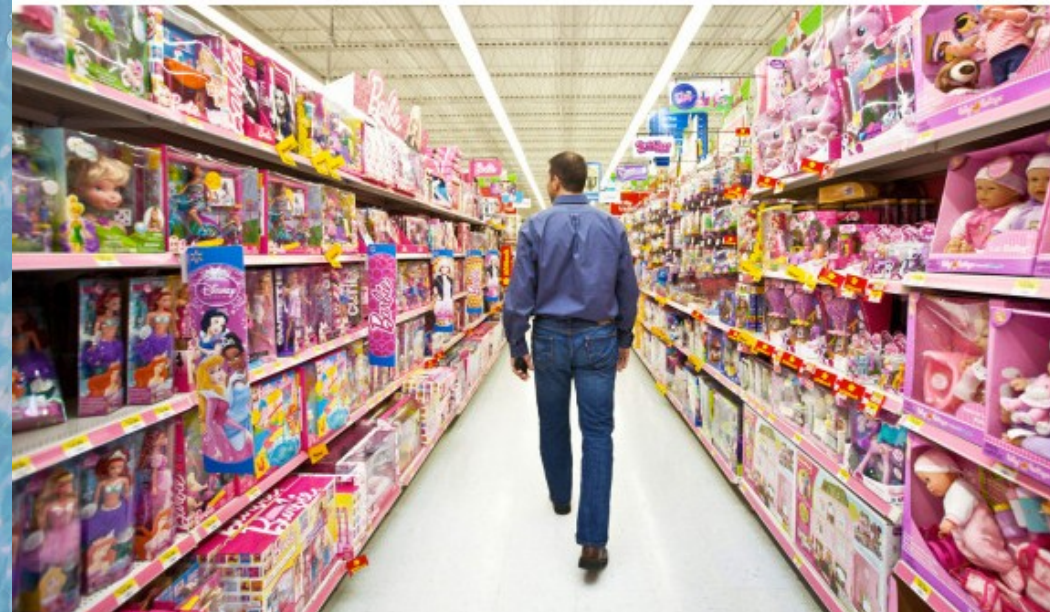
Gender nebo pohlaví?

- **Pohlaví:** biologický pojem, přítomnost primárních/sekundárních pohlavních znaků
- **Gender:** společenská role příslušníků jednotlivých pohlaví

Kde se to v nás bere?

Socializace do genderu

Socializace do genderu

- O klucích a holkách hovoříme odlišně ► CVIČENÍ

Socializace do genderu

- O klucích a holkách hovoříme odlišně
- Dáváme jim jiné hračky

Socializace do genderu

- O klucích a holkách hovoříme odlišně
- Dáváme jim jiné hračky
- Učíme je jinému chování
 - kluci se neperou • holky nebrečí
 - holky hrají fotbal • kluci jezdí s kočárkem

Socializace do genderu

- O klucích a holkách hovoříme odlišně
- Dáváme jim jiné hračky
- Učíme je jinému chování
- Pohádky a učebnice

princ a princezna

máma mele maso

The Prokop Family

Socializace do genderu

At six they are back at home. Here is Susan. Isn't she a pretty girl! Every young girl is pretty but Susan is very attractive. Jack – that's the boyfriend – is a very lucky young man.

And this fine boy is Michael. He is a good pupil. English is a hobby for Michael. He is good at sports too.

Now say hallo to Michael and his friends. Don't ask Michael about his school but say a word or two about his hobbies. He is pleased, isn't he?

And now look at the pretty shop assistant. Yes, she is the Prokops' daughter. Her first name is Susan. Hasn't she got a nice dress! She has got a lot of nice dresses; but this dress is new. It is a present. It's her

Socializace do genderu

- O klucích a holkách hovoříme odlišně
- Dáváme jim jiné hračky
- Učíme je jinému chování
- Pohádky a učebnice
 - princ a princezna
 - máma mele maso
 - The Prokop Family
 - k čemu jsou holky na světě

K čemu jsou holky na světě

*Aby z nich byly maminky,
aby se pěkně usmály
na toho, kdo je malinký.*

*Aby nás měl kdo pohladit
a povědět nám pohádku.
Proto jsou tady maminky,
aby náš svět byl v pořádku.*

K čemu jsou kluci na světě

Páni kluci jsou tu k tomu, aby svět byl veselý. Vystartují ráno z domu, jako když je vystřelí.

Nevydrží chvíli v klidu, píšou na zeď, kdo co je, prozkoumají Antarktidu, promění se v kovboje.

Na potoce staví jezy, loví lvy a vorvaně, vymýšlejí vynálezy, chytí hvězdu do dlaně.

Neleknou se blesku, hromu, nevadí jim mráz a led. Páni kluci jsou tu k tomu, aby se svět točil vpřed.

Fun for the whole family.

Genderová dělba práce

- Tradičně:
 - ženy pečující o domácnost (kuche, kirche, kindern)
 - muži lovící potravu (chlebodárce)

Genderová dělba práce

- Moderně:
 - Roste podíl žen, které vstupují na trh práce
 - Roste průměrné vzdělání žen (aktuálně více SŠ i VŠ vzdělaných žen než mužů)
 - Dvoukariérová domácnost

A co na to muži?

Genderová dělba práce

A co na to muži?

- Přebírají část péče o děti a domácnost

Je to dost? Je to dost rychle?

- Mizí

Roste podíl svobodných matek

Dvojí metr

Dvojí metr

- Muž pečující o dítě – hrdina
- Žena odcházející do práce – kariéristka

Dvojí metr

- Muž pečující o dítě – hrdina
- Žena odcházející do práce – kariéristka

- Biologická nezpůsobilost mužů starat se o dítě
- Biologická nezpůsobilost žen vykonávat určitá povolání

Dvojí metr

- Muž pečující o dítě – hrdina
- Žena odcházející do práce – kariéristka

- Biologická nezpůsobilost mužů starat se o dítě
- Biologická nezpůsobilost žen vykonávat určitá povolání

- Muž lovec, rozsévač semene
- Žena coura

Dvojí metr

- Muž pečující o dítě – hrdina
- Žena odcházející do práce – kariéristka

- Biologická nezpůsobilost mužů starat se o dítě
- Biologická nezpůsobilost žen vykonávat určitá povolání

- Muž lovec, rozsévač semene
- Žena coura

Genderová struktura se mění jen pomalu

Důsledky na trhu práce

- Gender Pay Gap: rozdíl mezi platy mužů a žen
- ČR: 22 %
- Přední místo v EU spolu se Slovenskem, ale také Německem a Rakouskem

Gender ve zdravotnictví?

- Gender Pay Gap: rozdíl mezi platy mužů a žen
- Skleněný strop/výtah, mocenské vztahy
- Párování (lékař-sestra / záchranář-lékařka?)
- Vztah zdravotník*ce × Pacient*ka
- https://youtu.be/anv0BRs_T5w

Je problém i v léčbě?

- Jiné nemoci?
- Jiné příznaky?
- Jiné dávkování?
- Jiné klinické studie?

Pro záchranáře: crash testy

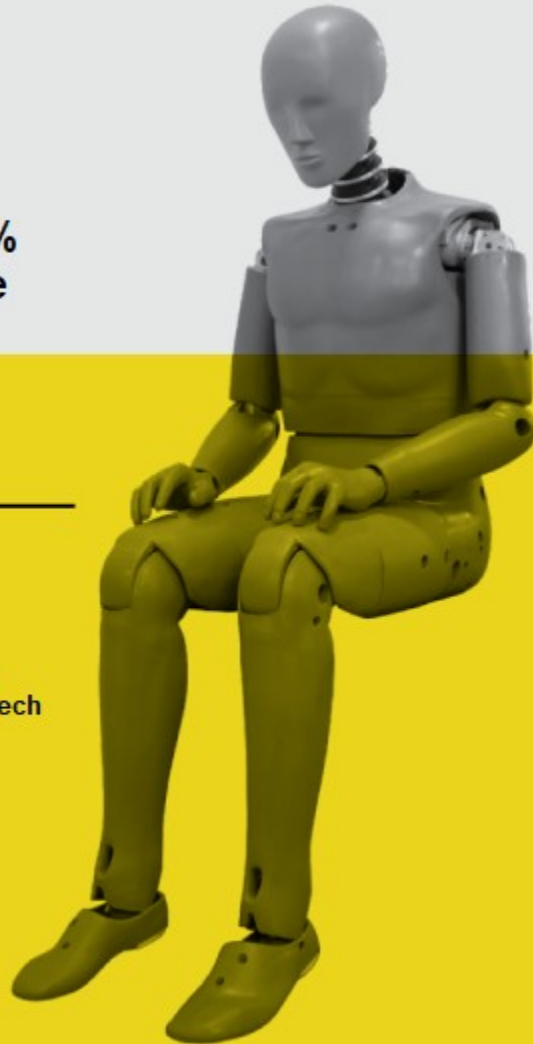
Muž

Reprezentuje 50%
mužské populace

77kg

177cm

Založeno na průměrném
americkém muži v 70. letech

Žena

Reprezentuje 5%
ženské populace

50kg

152cm

Založeno na 5% nejmenších
amerických žen v 70. letech

Pro záchranáře: crash testy

Hlava
22.1%
vyšší riziko než muži

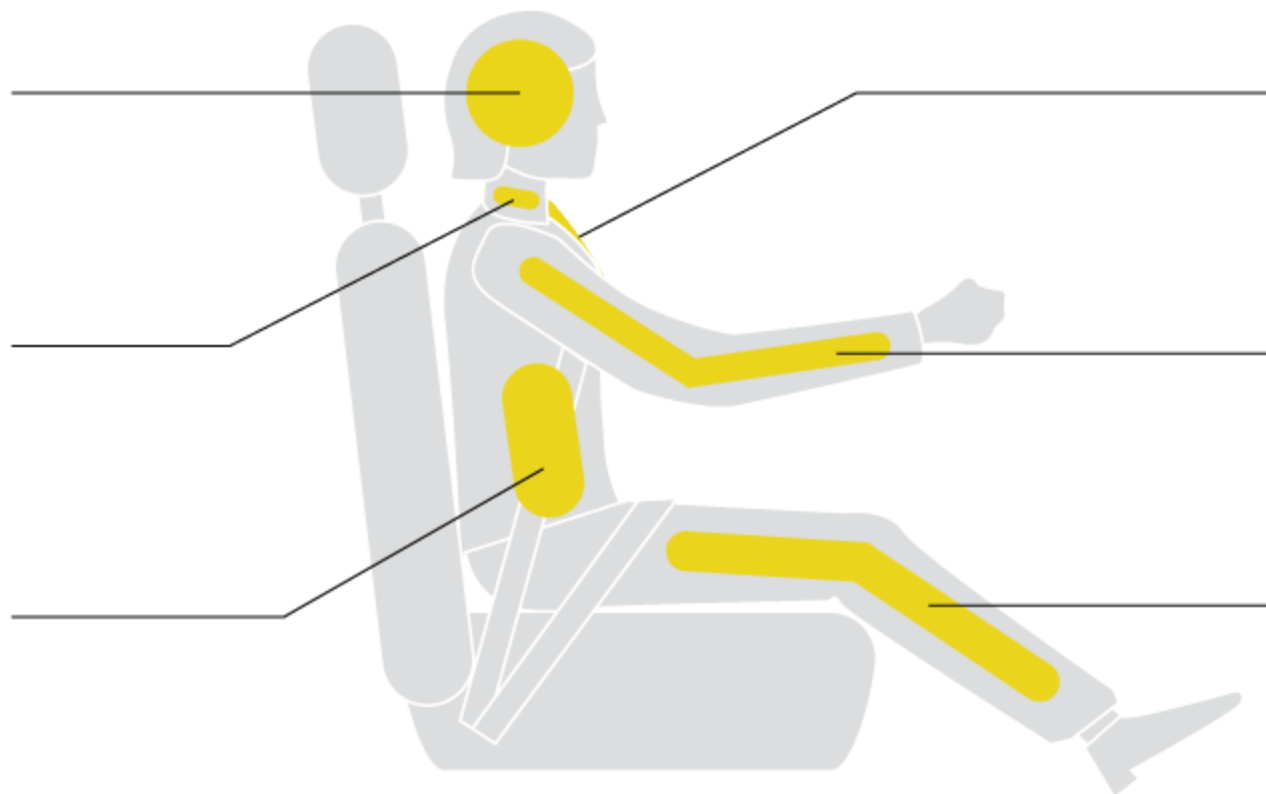
Krk
44.7%
vyšší riziko než muži

Břicho
38.5%
vyšší riziko než muži

Hrudník
26.4%
vyšší riziko než muži

Paže
58.2%
vyšší riziko než muži

Nohy
79.7%
vyšší riziko než muži

Gender v ...

<https://genderaveda.cz/jedna-velikost-nestaci/>

Dotazy a připomínky?

dosedel@fss.muni.cz